

LOGO

LẬP TRÌNH CHO KHOA HỌC DỮ LIỆU

Bài 9. Thư viện Pandas

Nội dung

1

Giới thiệu và cài đặt pandas

2

Cấu trúc dữ liệu trong pandas

3

Làm việc với series

4

Làm việc với dataframe

5

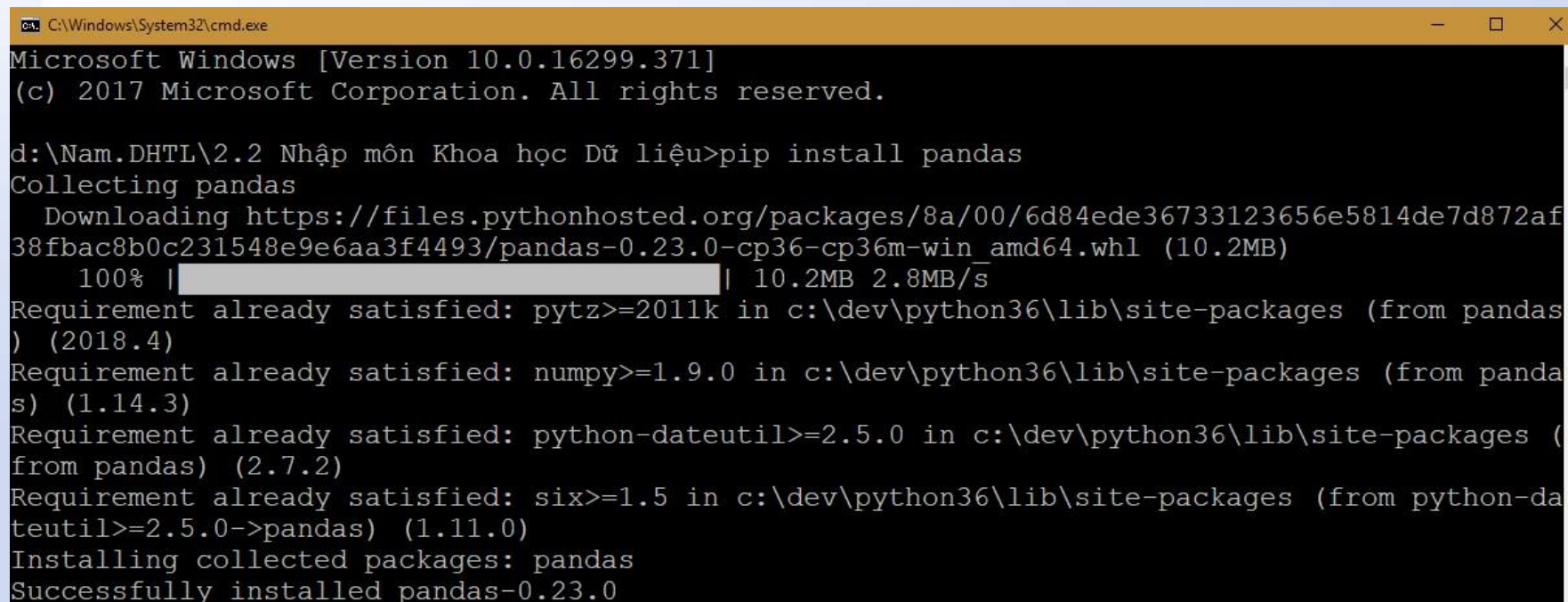
Làm việc với panel

6

Chọn và nhóm phần tử

Giới thiệu Pandas

- “pandas” là thư viện mở rộng từ numpy, chuyên để xử lý dữ liệu cấu trúc dạng bảng
- Tên “pandas” là dạng số nhiều của “panel data”


```
C:\Windows\System32\cmd.exe
Microsoft Windows [Version 10.0.16299.371]
(c) 2017 Microsoft Corporation. All rights reserved.

d:\Nam.DHTL\2.2 Nhập môn Khoa học Dữ liệu>pip install pandas
Collecting pandas
  Downloading https://files.pythonhosted.org/packages/8a/00/6d84ede36733123656e5814de7d872af38fbac8b0c231548e9e6aa3f4493/pandas-0.23.0-cp36-cp36m-win_amd64.whl (10.2MB)
    100% |#####| 10.2MB 2.8MB/s
Requirement already satisfied: pytz>=2011k in c:\dev\python36\lib\site-packages (from pandas) (2018.4)
Requirement already satisfied: numpy>=1.9.0 in c:\dev\python36\lib\site-packages (from pandas) (1.14.3)
Requirement already satisfied: python-dateutil>=2.5.0 in c:\dev\python36\lib\site-packages (from pandas) (2.7.2)
Requirement already satisfied: six>=1.5 in c:\dev\python36\lib\site-packages (from python-dateutil>=2.5.0->pandas) (1.11.0)
Installing collected packages: pandas
Successfully installed pandas-0.23.0
```

Giới thiệu Pandas

Đặc điểm nổi bật của pandas

- Đọc dữ liệu từ nhiều định dạng
- Liên kết dữ liệu và tích hợp xử lý dữ liệu bị thiếu
- Xoay và chuyển đổi chiều của dữ liệu dễ dàng
- Tách, đánh chỉ mục và chia nhỏ các tập dữ liệu lớn dựa trên nhãn
- Có thể nhóm dữ liệu cho các mục đích hợp nhất và chuyển đổi
- Lọc dữ liệu và thực hiện query trên dữ liệu
- Xử lý dữ liệu chuỗi thời gian và lấy mẫu

Cấu trúc dữ liệu trong pandas

- Dữ liệu của pandas có 3 cấu trúc chính:
 - Series (loạt): cấu trúc 1 chiều, mảng dữ liệu đồng nhất
 - Dataframe (khung): cấu trúc 2 chiều, dữ liệu trên các cột là đồng nhất (có phần giống như table trong SQL, nhưng với các dòng được đặt tên)
 - Panel (bảng): cấu trúc 3 chiều, có thể xem như một tập các dataframe với thông tin bổ sung
- Dữ liệu series gần giống kiểu array trong numpy, nhưng có 2 điểm khác biệt quan trọng:
 - Chấp nhận dữ liệu thiếu (NaN – không xác định)
 - Hệ thống chỉ mục phong phú (giống dictionary?)

Cấu trúc dữ liệu trong pandas

Cấu trúc dataframe

- Dữ liệu 2 chiều
- Các cột có tên
- Dữ liệu trên cột là đồng nhất (series?)
- Các dòng có thể có tên
- Có thể có ô thiếu dữ liệu

	country	population	area	capital
BR	Brazil	200	8515767	Brasilia
RU	Russia	144	17098242	Moscow
IN	India	1252	3287590	New Delhi
CH	China	1357	9596961	Beijing
SA	South Africa	55	1221037	Pretoria

Cấu trúc dữ liệu trong pandas

Cấu trúc panel

- Dữ liệu 3 chiều
- Một tập các dataframe
- Các dataframe có cấu trúc tương đồng
- Có thể có các thông tin bổ sung cho từng dataframe

		Open	Close
Major	Minor		
3/31/2015	IBM	23.602	132.903
	APPL	421.412	212.665
	CVX	568.055	409.201
	BHP	487.414	515.413
4/30/2015	IBM	150.868	457.895
	APPL	204.729	957.179
	CVX	90.679	888.687
	BHP	831.527	714.202
5/31/2015	IBM	788.582	922.422
	APPL	329.716	304.964
	CVX	36.578	981.508
	BHP	313.848	882.293

Làm việc với series

Tạo dữ liệu series

```
import pandas as pd  
import numpy as np
```

```
S= pd.Series(np.random.randint(100, size =4))
```

```
print(S)  
print(S.index)  
print(S.values)
```

```
0    73  
1    80  
2     4  
3     7  
dtype: int32  
RangeIndex(start=0, stop=4, step=1)  
[73 80  4  7]
```


Làm việc với series

Tạo dữ liệu series

```
import pandas as pd
```

```
import numpy as np
```

```
chi_so = ["Ke toan", "KT", "CNTT", "Co khi"]
```

```
gia_tri = [310, 360, 580, 340]
```

```
S = pd.Series(gia_tri, index=chi_so)
```

```
print(S)
```

```
print(S.index)
```

```
print(S.values)
```

```
Ketoan    310
```

```
KT         360
```

```
CNTT       580
```

```
Co khi     340
```

```
dtype: int64
```

```
Index(['Ke toan', 'KT', 'CNTT', 'Co khi'], dtype='object')
```

```
[310 360 580 340]
```

Làm việc với series

Tạo dữ liệu series

```
import pandas as pd
```

```
import numpy as np
```

```
chi_so = ["KT", "KT", "CNTT", "Co khi"]      # trùng nhau
```

```
gia_tri = [310, 360, 580, 340]
```

```
S = pd.Series(gia_tri, index=chi_so)
```

```
print(S)
```

```
print(S.index)
```

```
print(S.values)
```

KT	310
KT	360
CNTT	580
Co khi	340

dtype: int64

Index(['Ke toan', 'KT', 'CNTT', 'Co khi'], dtype='object')

[310 360 580 340]

Làm việc với series

Truy vấn dữ liệu thông qua chỉ số

```
import pandas as pd
```

```
import numpy as np
```

```
chi_so = ["KT", "KT", "CNTT", "Co khi"] # trùng nhau
```

```
gia_tri = [310, 360, 580, 340]
```

```
S = pd.Series(gia_tri, index=chi_so)
```

```
print(S['Co khi'])
```

```
print(S['KT'])
```

```
print(S.CNTT)
```


	340
KT	310
KT	360
dtype: int64	
	580

Làm việc với series

Phép toán trên series

```
import pandas as pd
```

```
import numpy as np
```

```
chi_so = ["Ke toan", "KT", "CNTT", "Co khi"]
```

```
gia_tri = [310, 360, 580, 340]
```

```
# chỉ số giống nhau thì tính gộp, nếu không thì NaN
```

```
S = pd.Series(gia_tri, index=chi_so)
```

```
P = pd.Series([100, 100], ['CNTT', 'PM'])
```

```
Y = S + P
```

```
print(Y)
```

CNTT	680.0
Cokhi	NaN
KT	NaN
Ketoan	NaN
PM	NaN
dtype: float64	

Làm việc với series

Phép toán trên series

- Nguyên tắc chung của việc thực hiện phép toán trên series như sau:
 - Nếu là phép toán giữa 2 series, thì các giá trị cùng chỉ số sẽ thực hiện phép toán với nhau, trường hợp không có giá trị ở cả 2 series thì trả về NaN
 - Nếu là phép toán giữa series và 1 số, thì thực hiện phép toán trên số đó với tất cả các giá trị trong series

Làm việc với series

Một số phương thức

- `S.axes`: trả về danh sách các chỉ mục của `S`
- `S.dtype`: trả về kiểu dữ liệu các phần tử của `S`
- `S.empty`: trả về `True` nếu `S` rỗng
- `S.ndim`: trả về số chiều của `S` (1)
- `S.size`: trả về số phần tử của `S`
- `S.values`: trả về list các phần tử của `S`
- `S.head(n)`: trả về `n` phần tử đầu tiên của `S`
- `S.tail(n)`: trả về `n` phần tử cuối cùng của `S`

Làm việc với series

apply() một hàm khác trên series

```
import pandas as pd
```

```
import numpy as np
```

```
def Tang(x):
```

```
    return x if x > 500 else x + 1000
```

```
chi_so = ["Ke toan", "KT", "CNTT", "Co khi"]
```

```
gia_tri = [310, 360, 580, 340]
```

```
S = pd.Series(gia_tri, chi_so)
```

```
# áp dụng Tang trên S (không thay đổi S)
```

```
print(S.apply(Tang))
```

Ke toan	1310
KT	1360
CNTT	580
Co khi	1340
dtype: int64	

Làm việc với dataframe

Khởi tạo dataframe

- Cú pháp chung:

`pandas.DataFrame(data, index, columns, dtype, copy)`

- Trong đó:

- 'data' sẽ nhận giá trị từ nhiều kiểu khác nhau như list, dictionary, ndarray, series,... và cả các DataFrame khác
- 'index' là nhãn chỉ mục hàng của dataframe
- 'columns' là nhãn chỉ mục cột của dataframe
- 'dtype' là kiểu dữ liệu cho mỗi cột
- 'copy' nhận giá trị True/False để chỉ rõ dữ liệu có được copy sang vùng nhớ mới không, mặc định là False

Làm việc với dataframe

Tạo dataframe từ list

```
import pandas as pd
names= ['MIT',"Stanford","DHTL"]
df = pd.DataFrame(names)
print(df)
```

	0
0	MIT
1	Stanford
2	DHTL

```
names_rank = [['MIT',1],["Stanford",2],["DHTL",200]]
df = pd.DataFrame(names_rank)
print(df)
```

	0	1
0	MIT	1
1	Stanford	2
2	DHTL	200

Làm việc với dataframe

Tạo dataframe từ dictionary các list

```
crimes_rates = {  
    "Year": [1960, 1961, 1962, 1963, 1964],  
    "Population": [179323175, 182992000, 185771000, 188483000, 191141000],  
    "Total": [3384200, 3488000, 3752200, 4109500, 4564600],  
    "Violent": [288460, 289390, 301510, 316970, 364220]  
}  
  
crimes_dataframe = pd.DataFrame(crimes_rates)  
print(crimes_dataframe)
```

	Popul at i on	Tot al	Violent	Year
0	179323175	3384200	288460	1960
1	182992000	3488000	289390	1961
2	185771000	3752200	301510	1962
3	188483000	4109500	316970	1963
4	191141000	4564600	364220	1964

Làm việc với dataframe

Tạo dataframe từ list các dictionary

```
data = [  
    {'MIT': 5000, 'Stanford': 4500, "DHTL":15000},  
    {'MIT': 1, 'Stanford': 2, "DHTL":200}  
]
```

```
df = pd.DataFrame(data, index=['NumOfStudents', "ranking"])  
print(df)  
print(df.DHTL.dtype)
```

	DHTL	MIT	Stanford
NumOfStudents	15000	5000	4500
ranking	200	1	2
dtype('int64')			

Làm việc với dataframe

Tạo dataframe từ dictionary series

```
data = {  
    "one": pd.Series([1,23,45], index = [1,2,3]),  
    "two": pd.Series([1000,2400,1132,3434], index =[1,2,3,4])  
}  
df = pd.DataFrame(data)  
print(df)
```

	one	two
1	1.0	1000
2	23.0	2400
3	45.0	1132
4	NaN	3434

Làm việc với dataframe

Đọc dữ liệu từ file .csv

- Nội dung của file brics.csv:
 - Số liệu về các quốc gia thuộc khối BRICS
 - Sử dụng dấu phẩy để ngăn giữa các dữ liệu
 - Mỗi dữ liệu trên 1 dòng
 - Dòng đầu tiên là tên các cột

,country,population,area,capital

BR,Brazil,200,8515767,Brasilia

RU,Russia,144,17098242,Moscow

IN,India,1252,3287590,New Delhi

CH,China,1357,9596961,Beijing SA,South

Africa,55,1221037,Pretoria

Làm việc với dataframe

Đọc dữ liệu từ file .csv

```
import pandas as pd
```

```
d = pd.read_csv("brics.csv")
```

```
print(d)
```

	Unnamed: 0	country	population	area	capital
1	BR	Brazil	200	8515767	Brasilia
2	RU	Russia	144	17098242	Moscow
3	IN	India	1252	3287590	New Delhi
4	CH	China	1357	9596961	Beijing
5	SA	South Africa	55	1221037	Pretoria

Làm việc với dataframe

Đọc dữ liệu từ file .csv

```
import pandas as pd
```

```
# đọc dữ liệu và quy định cột 0 dùng làm chỉ số dòng
```

```
d = pd.read_csv("brics.csv", index_col = 0) print(d)
```

	country	population	area	capital
BR	Brazil	200	8515767	Brasilia
RU	Russia	144	17098242	Moscow
IN	India	1252	3287590	NewDelhi
CH	China	1357	9596961	Beijing
SA	South Africa	55	1221037	Pretoria

Làm việc với dataframe

Truy cập theo từng cột

- Sử dụng tên cột làm chỉ số hoặc dùng luôn tên cột
- Việc truy cập này trả về tham chiếu đến dữ liệu, vì vậy có thể sử dụng phép gán để cập nhật dữ liệu theo cột

```
print(brics["country"])
```

```
BRBrazil
```

```
RURussia
```

```
IN India
```

```
CHChina
```

```
SASouth Africa
```

```
Name:country, dtype: object
```

```
print(brics.country)
```

```
BRBrazil
```

```
RURussia
```

```
IN India
```

```
CHChina
```

```
SASouth Africa
```

```
Name:country, dtype: object
```

Làm việc với dataframe

Truy cập theo từng cột

- Bằng cách sử dụng một cột mới chưa có

```
brics["on_earth"] = [True, True, True, True, True]
print(brics)
```

	country	population	area	capital	on_earth
BR	Brazil	200	8515767	Brasilia	True
RU	Russia	144	17098242	Moscow	True
IN	India	1252	3287590	NewDelhi	True
CH	China	1357	9596961	Beijing	True
SA	South Africa	55	1221037	Pretoria	True

Làm việc với dataframe

Truy cập theo từng cột

- Bằng cách sử dụng một cột mới chưa có và thiết lập công thức phù hợp

```
brics["density"] = brics["population"] / brics["area"] * 1000000  
print(brics)
```

	country	population	area	capital	on_earth	density
BR	Brazil	200	8515767	Brasilia	True	23.485847
RU	Russia	144	17098242	Moscow	True	8.421918
IN	India	1252	3287590	NewDelhi	True	380.826076
CH	China	1357	9596961	Beijing	True	141.398928
SA	South Africa	55	1221037	Pretoria	True	45.043680

Làm việc với dataframe

Truy cập theo từng dòng

- Bằng cách sử dụng một cột mới chưa có và thiết lập công thức phù hợp

```
print(brics.loc["BR"])
```

country	Brazil
population	200
area	8515767
capital	Brasi l i a
density	23.48585
on earth	True
Name: BR, dtype: object	

Làm việc với dataframe

Truy cập vào từng ô trên dataframe

- Bằng cách kết hợp chỉ mục dòng và cột

```
print(brics.loc["CH","capital"])
```

Beijing

```
print(brics["capital"].loc["CH"])
```

Beijing

```
print(brics.loc["CH"]["capital"])
```

Beijing

Làm việc với dataframe

Xóa dòng hoặc cột bằng drop

tạo ra dataframe mới bằng cách xóa 2 cột

```
print(d.drop(["area", "population"], axis=1))
```

trường hợp muốn xóa trên d, thêm tham số inplace=True

```
d.drop(["area", "population"], axis=1, inplace=True)
```

```
print(d)
```

	country	capital
BR	Brazil	Brasilia
RU	Russia	Moscow
IN	India	NewDelhi
CH	China	Beijing
SA	South Africa	Pretoria

Làm việc với dataframe

Tính tổng và tổng tích lũy

tính tổng của cột population, trả về tổng

```
print(d.population.sum())
```

tính tổng của cột population, trả về các tổng trong quá trình cộng

```
print(d.population.cumsum())
```

```
3008
```

```
BR      200
```

```
RU      344
```

```
IN     1596
```

```
CH     2953
```

```
SA     3008
```

```
Name: population, dtype: int64
```

Làm việc với dataframe

Chuyển vị dataframe

```
print(d.T)
```

	BR	RU	IN	CH	SA
country	Brazil	Russia	India	China	South Africa
population	200	144	1252	1357	55
area	8515767	17098242	3287590	9596961	1221037
capital	Brasilia	Moscow	NewDelhi	Beijing	Pretoria

Làm việc với dataframe

Xem dữ liệu

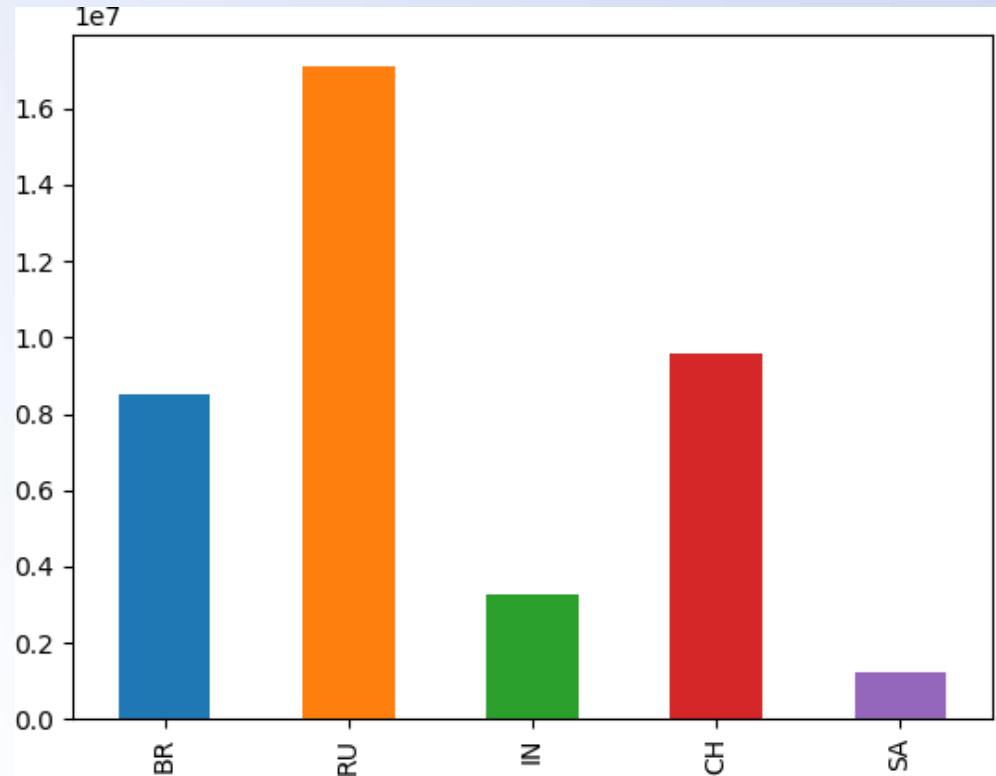
```
import pandas as pd
import matplotlib.pyplot as plt
d = pd.read_csv("brics.csv", index_col = 0)
d.describe()
```

	population	area
count	5.000000	5.000000e+00
mean	601.600000	7.943919e+06
std	644.806405	6.199591e+06
min	55.000000	1.221037e+06
25%	144.000000	3.287590e+06
50%	200.000000	8.515767e+06
75%	1252.000000	9.596961e+06
max	1357.000000	1.709824e+07

Làm việc với dataframe

Kết hợp giữa pandas và matplotlib

```
import pandas as pd  
import matplotlib.pyplot as plt  
d = pd.read_csv("brics.csv", index_col = 0)  
d.area.plot(kind='bar')  
plt.show()
```


Làm việc với panel

Cấu trúc panel

- ❖ **Panel được sử dụng nhiều trong kinh tế lượng**
- ❖ **Dữ liệu có 3 trục:**
 - Items (trục 0): mỗi item là một dataframe bên trong
 - Major axis (trục 1 – trục chính): các dòng
 - Minor axis (trục 2 – trục phụ): các cột
- ❖ **Không được phát triển tiếp (thay bởi MultiIndex)**

		Open	Close
Major	Minor		
3/31/2015	IBM	23.602	132.903
	APPL	421.412	212.665
	CVX	568.055	409.201
	BHP	487.414	515.413
4/30/2015	IBM	150.868	457.895
	APPL	204.729	957.179
	CVX	90.679	888.687
	BHP	831.527	714.202
5/31/2015	IBM	788.582	922.422
	APPL	329.716	304.964
	CVX	36.578	981.508
	BHP	313.848	882.293

Làm việc với panel

Tạo panel

❖ Cú pháp:

`pandas.Panel(data, items, major_axis, minor_axis, dtype, copy)`

❖ Trong đó:

- 'data' có thể nhận các kiểu dữ liệu sau: ndarray, series, map, lists, dict, hằng số và cả dataframe khác
- 'items' là axis = 0
- 'major_axis' là axis = 1
- 'minor_axis' là axis = 2
- 'dtype' là kiểu dữ liệu mỗi cột
- 'copy' nhận giá trị True/False để khởi tạo dữ liệu có chia sẻ memory hay không

Làm việc với panel

Tạo panel

```
import pandas as pd
import numpy as np
data = np.random.rand(2,3,4)
p = pd.Panel(data)
print(p)
```

<class 'pandas.core.panel.Panel'>

Dimensions: 2 (items) x 3 (major_axis) x 4 (minor_axis)

Items axis: 0 to 1

Major_axis axis: 0 to 2

Minor_axis axis: 0 to 3

Làm việc với panel

Tạo panel

p.to_frame()

		0	1
major	0	0.335571	0.010409
	1	0.267106	0.843688
	2	0.840885	0.211749
	3	0.049653	0.722182
1	0	0.755207	0.282777
	1	0.674844	0.543207
	2	0.634314	0.433802
	3	0.290120	0.613040
2	0	0.322059	0.263548
	1	0.341035	0.702612
	2	0.634411	0.917126
	3	0.281678	0.809592

Chọn và nhóm phần tử

Chọn với iloc, loc và ix

❖ Pandas có 3 phương pháp chọn phần tử

1. Dùng iloc: chọn theo chỉ số hàng và cột
 - Cú pháp: `data.iloc[<row selection>, <column selection>]`
 - Tham số có thể là số nguyên, list các số nguyên, slice object với các số nguyên (ví dụ 2:7), mảng boolean,...
2. Dùng loc: chọn theo nhãn hàng hoặc nhãn cột
 - Cú pháp: `data.loc[<row selection>, <column selection>]`
 - Tham số là nhãn (chứ không phải chỉ số)
3. Dùng ix: lai giữa 2 cách trên, nếu truyền tham số là số nguyên thì nó làm việc như iloc, truyền kiểu giá trị khác thì nó làm việc như loc

Chọn và nhóm phần tử

Nhóm phần tử

```
df2 = pd.DataFrame({'X' : ['B', 'B', 'A', 'A'], 'Y' : [1, 2, 3, 4]})
```

```
df2.groupby(['X']).sum()
```

```
Y  
X  
A  7  
B  3
```

```
df2.groupby(['X'], sort=False).sum()
```

```
Y  
X  
B  3  
A  7
```


Chọn và nhóm phần tử

Nhóm phần tử

```
df3 = pd.DataFrame({'X' : ['A', 'B', 'A', 'B'], 'Y' : [1, 4, 3, 2]})
```

```
df3.groupby(['X']).get_group('A')
```

	X	Y
0	A	1
2	A	3

```
df3.groupby(['X']).get_group('B')
```

	X	Y
1	B	4
3	B	2

LOGO

CẢM ƠN!